

<๑๑-๑๔๖>

กิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้จากงานวิจัยด้านวิศวกรรมไฟฟ้าสำหรับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์

Knowledge Transfer Activity from Electrical Engineering Research for Engineering Students

瓦รุณี ศรีวงศ์คราม พันธุ์วนะ และ กฤญพัชร์ ภูมิกิตติพิชญ์

¹สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

²คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

7/1 ต.สวนใหญ่ อ.เมือง จ.นนทบุรี โทรศัพท์ : 0-2969-1369-74 E-mail: warunesri@rmutsb.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้ได้นำเสนอถึงการศึกษาแนวทางเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางความรู้และความพึงพอใจของนักศึกษา ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากงานวิจัย เพื่อเป็นอิทธิพลหนึ่งในการให้ความรู้ และทักษะงานด้านวิศวกรรมโดยตรงแก่นักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ 4 กลุ่ม 4 มหาวิทยาลัย กลุ่มละ 40 คน ผ่านชุดทดลองจริงที่ทีมนักวิจัยได้จัดทำขึ้น ในการวัดผล สัมฤทธิ์ทางความรู้ ได้ใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการถ่ายทอด เทคโนโลยีและความพึงพอใจใช้แบบสอบถามหลังการถ่ายทอด เทคโนโลยีเพื่อประเมินค่าของผลการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ย ของผู้เข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้ง 4 กลุ่มสูงกว่าก่อนเข้ารับการถ่ายทอดฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางความรู้, การถ่ายทอดองค์ความรู้

Abstract

To increase knowledge and engineering skill for engineering student, the development of teaching technique is required. In this present work, applied research work in class was selected as the teaching technique to improve the knowledge and satisfaction of student. The questionnaire was used to determine the knowledge and satisfaction of student before and after learning. From the data of 4 groups of engineering student from 4 universities (40 students per group), the difference of a value between before and after studied by using applied research work in class technique is 0.01 and the satisfaction is in excellent level. Thus this technique can improve the teaching efficiency in engineering field.

Keywords : satisfaction of student, teaching technique

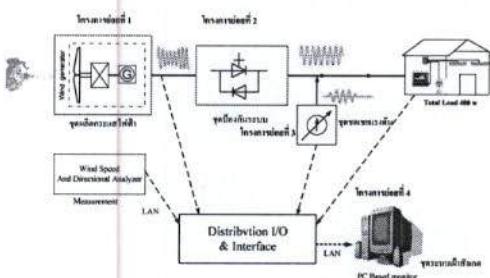
1. บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมีรูปแบบการเรียนการสอนด้วยกันหลากหลายวิธี เช่นการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง การ

สอนแบบโครงการเชิงปฏิบัติการ การสอนแบบบทบาทสมมติ [1] ฯลฯ โดยผู้สอนหรือผู้ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ยื่มหมายเหตุที่ดีให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียนในปัจจุบัน และเช่นเดียวกันกับการเรียนการสอนของนักศึกษาวิศวกรรม จะมีการเรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป เพื่อให้เกิดทักษะความรู้ที่จะสามารถนำไปใช้ได้จริงและแก้ไขปัญหางานด้านวิศวกรรมได้ ด้วยงานทางด้านวิศวกรรมได้มีเทคโนโลยีและปัญญาที่ต้องแก้ไขต่อๆ กันไปปัจจุบันที่สูงขึ้น จึงทำให้ผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้หรือผู้สอนในแต่ละสถานศึกษาต้องพัฒนาตามองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่ให้เกิดความช้านานยุ่งและมีความสามารถอยู่ตลอดเวลาเพื่อที่จะนำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดให้กับนักศึกษาในชั้นเรียนและสู่สาธารณะฯ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีงานวิจัยได้มีแนวคิดในการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการท่องเที่ยวไปให้ความรู้ให้กับนักศึกษา ซึ่งเป็นการสอนแบบโครงการเชิงปฏิบัติการจากประสบการณ์จริง จากการวิจัย “ชุดควบคุมและปรับปรุงคุณภาพไฟฟ้าของกระแสไฟฟ้าด้วยกังหันลม” โดยมีทีมนักวิจัย 4 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (มทร.) สุวรรณภูมิ มทร.ธัญบุรี มทร.ศรีวิชัย และมทร.พระนคร จากนั้นจึงได้นำงานวิจัยดังกล่าวออกเผยแพร่หรือถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับให้กับกลุ่มนักศึกษาและผู้ที่สนใจ โดยด้วยระบบดิจิทัลในการวิจัยไวร์ 2 ประจำเดือน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางความรู้หลังการถ่ายทอดองค์ความรู้ สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเข้ารับการถ่ายทอด และ ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับที่ดี

2. เมื่อมาเพื่อการถ่ายทอดจากองค์ความรู้งานวิจัย

จากการจัดทำชุดควบคุมและปรับปรุงคุณภาพไฟฟ้าของกระแสไฟฟ้าด้วยกังหันลมสำหรับงานวิจัยที่ผ่านมาแล้วนั้น[2]

รูปที่ 1 ระบบชุดควบคุมในงานวิจัยที่แบ่งออกเป็น 4 โครงการย่อย

T035

ซึ่งในโครงการวิจัยชุดล่างกล่าวแบ่งเป็น 4 โครงการย่อย ด้วยกันดังแสดงรูปที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อทำการทดสอบ การปรับปรุงคุณภาพของแรงดันที่ผลิตได้จากกังหันลมแบบแม่เหล็ก ดาวร และการทดสอบชุดป้องกันโหลดที่สภาวะกระแสเกินพิกัด พร้อมระบบสำนักงานของพุทธิกรรมในแต่ละสภาวะการทำงานในระบบด้วย ชุดวัดประมวลผลผ่านคอมพิวเตอร์ โดยใช้ชุดต้นกำลังเป็นพลังงาน ทดแทน นั่นคือกังหันลมขนาดเล็ก (small wind turbine) ที่ 1 กิโลวัตต์

2.1 โครงการวิจัยย่อยที่ 1 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงแรงดัน ของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าแบบแม่เหล็กดาวร สำหรับการผลิต กระแสไฟฟ้าด้วยกังหันลม

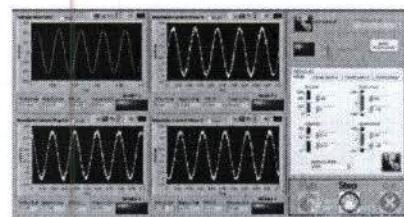
เป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงแรงดันของเครื่อง กำเนิดไฟฟ้าแบบแม่เหล็กดาวรสำหรับการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วย กังหันลมดังที่ได้ทราบว่าการหมุนของกังหันขึ้นอยู่กับความเร็วของ ลม ซึ่งเป็นพลังงานที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่เราไม่สามารถบังคับ ให้มีขนาดคงที่เราต้องการได้ ดังนั้นการหมุนของเครื่องกำเนิด กระแสไฟฟ้าจะได้ค่าของแรงดันที่ออกมาก่อนแรงดัน ต่อไป

รูปที่ 2 การทดสอบพุทธิกรรมของกังหันลมจากชุดควบคุม

2.2 โครงการย่อยที่ 2 การวิเคราะห์และสร้างชุดป้องกันการ เกิดความผิดพลาดของระบบไฟฟ้า ด้วยโซลิดสเตตเชอร์ กิตเบรกเกอร์

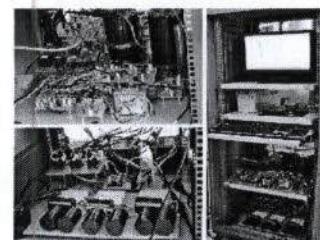
เป็นการวิเคราะห์และสร้างชุดป้องกันการเกิดความผิด พลาดของระบบไฟฟ้า ด้วยโซลิดสเตตเชอร์กิตเบรกเกอร์ เป็นการ นำทฤษฎีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กำลังที่เป็นสารกึ่งตัวนำ เป็น ตัวตัดต่อระบบเมื่อเกิดสภาวะแรงดันเกินพิกัด การป้องกันระบบ ต้องการความรวดเร็ว และความแม่นยำในการตัดต่อระบบที่สูง ดังนั้นจะมีแนวคิดในการนำเอาอุปกรณ์ดังกล่าวมาสร้าง เป็นระบบป้องกันขึ้นเพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบที่ดี

รูปที่ 3 รูปคลื่นสภาวะการตัด/ต่อวงจรของเซอร์กิตเบรกเกอร์

2.3 โครงการย่อยที่ 3. การวิเคราะห์และออกแบบชุดชดเชย แรงดัน ปรับปรุงการเปลี่ยนแปลงแรงดันจากการผลิต กระแสไฟฟ้าด้วยกังหันลม

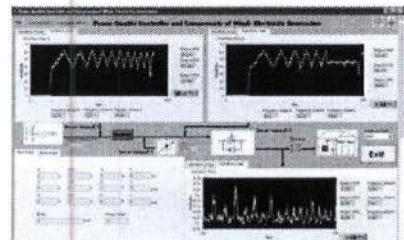
เป็นการวิเคราะห์และออกแบบสร้างชุดชดเชยปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงแรงดันจากการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยกังหันลม โดยการนำเทคโนโลยีของ FACTS ซึ่งเป็นพื้นฐานของการใช้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์กำลัง สร้างชุดควบคุมการชดเชยแรงดัน ในสภาวะเมื่อ ในระบบไฟฟ้ามีความผิดเพี้ยนของแรงดันขึ้น เพื่อทำการควบคุม คุณภาพของแรงดันที่เข้ามาให้ดีขึ้นก่อนที่จะไปสังไหลด

รูปที่ 4 อุปกรณ์วัดชุดควบคุมการชดเชยแรงดัน

2.4 โครงการย่อยที่ 4. ระบบวัดและประมวลผลพลังงานจาก กังหันลมแบบฝังตัว

เป็นระบบการวัดและประมวลผลพลังงานจากกังหันลมแบบ ฝังตัว ให้เห็นพุทธิกรรมและการบันทึกข้อมูล ของความเร็วลมในแต่ ละเวลา บันทึกข้อมูลค่ากระแสไฟฟ้าจากการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยกังหัน ลม และบันทึกข้อมูลการชดเชยแรงดันเข้าโดยใช้โปรแกรม Lab View ของ NI

รูปที่ 5 ระบบเพิ่มของพุทธิกรรมของชุดควบคุมทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย[3]

3.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

หาความเที่ยงคงเดิมเนื้อหาของแบบทดสอบโดยใช้สูตรของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N} \quad (1)$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับประเด็นหลักที่ศึกษา

ΣR = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.2 สถิติที่ใช้เคราะห์หาผลสัมฤทธิ์ทางความรู้

การทดสอบหาค่าความแอกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน(Pre-test) และหลัง (Posttest) การเข้ารับถ่ายทอด

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}} \quad (2)$$

เมื่อ t = ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D = ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนนหลังสอบและก่อนสอบ

n = จำนวนคู่นับตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน โดยกำหนด df = n-1

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \quad (3)$$

ค่าแนวโน้มค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนจากสูตร (Marchal, 1991 : 63)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n} \quad (4)$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนน

n = จำนวนผู้ตอบ

ค่าแนวโน้มค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนน จากสูตร(Marchal, 1991 : 63)

$$SD = \sqrt{\frac{\sum X^2 - (\sum X)^2}{n-1}} \quad (5)$$

เมื่อ SD = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum X^2$ = ผลรวมของคะแนนที่ยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ = ผลรวมคะแนนก่อนยกกำลังสอง

n = จำนวนผู้ตอบ

4. การดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ก่อนดำเนินการวิจัย ขั้นการดำเนินการวิจัย หรือถ่ายทอดองค์ความรู้

4.1 ขั้นดำเนินการก่อนดำเนินการวิจัย

ทั่วไปสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

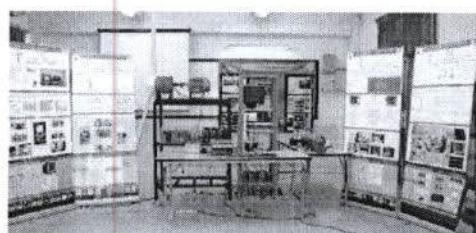
4.1.1 การสร้างชุดทดลองที่ได้จากการทำวิจัยมาเบื้องต้นแล้วนั้น โดยงานวิจัยดังกล่าวได้ออกมาในปัจจุบันเชิงปฏิบัติการให้กับผู้เชี่ยวชาญในงานประชุมวิชาการ EENET2010 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้จัดเสวนาระเชิงปฏิบัติการให้กับผู้เชี่ยวชาญในงานประชุมวิชาการ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของงานวิจัยเบื้องต้น อีกทั้งยังมีการนำเสนองานวิจัยไปเผยแพร่ใน [4], [5], [6] และต่างประเทศ [7]

4.1.2 สร้างแบบทดสอบเพื่อใช้คัดเลือกผู้ที่ก่อนและหลัง การเข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัย แบบถูกติด (True-False) เนื่องจากเวลาในการทดสอบนี้น้อย และต้องการวัดสมรรถภาพทางสมองที่ไม่ลึกซึ้ง โดยพิจารณาจากความถูกติดของคำตอบเป็นสำคัญ จากนั้น ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านประเมิน พบว่า แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.82

4.1.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อประเมินผลความพึงพอใจในการถ่ายทอดองค์ความรู้

4.2 ขั้นการดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้

ในการดำเนินการวิจัยด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้โดยการจัดสัมมนาให้กับนักศึกษาสาขาวิชาระบบทั่วไป 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (มทร.) สุวรรณภูมิ นทร.ธัญบุรี นทร.พระนคร และมทร.ล้านนา แห่งละ 40 คน รวมเป็นจำนวน 160 คน ด้วยเวลาในการถ่ายทอดองค์ความรู้ 8 ชั่วโมง โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย ที่อุปกรณ์และวิทยากรในบรรยาย เชิงปฏิบัติจากทีมนักวิจัยในกลุ่มเดียวกัน

รูปที่ 6 สื่อชุดทดลองจริงที่ใช้ในการถ่ายทอดองค์ความรู้

รูปที่ 7 การถ่ายทอดองค์ความรู้ นทร.สุวรรณภูมิและมทร.ล้านนา

รูปที่ 8 การถ่ายทอดองค์ความรู้ นพ.ธีญบุรีและนพ.พระนคร

5. ผลการวิจัย

จากการเก็บผลการวิจัย เพื่อวิเคราะห์ท่าทางผลสัมฤทธิ์ทางความรู้ของนักศึกษาที่เข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้ง 4 กลุ่ม ก่อนและหลังการถ่ายทอดฯ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์คะแนนก่อน/หลังการเข้ารับถ่ายทอดฯ

กลุ่มผู้เข้ารับ การถ่ายทอด เทคโนโลยี	การ ทดสอบ	จำนวน (n)	คะแนน เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ต่ำ สุด	P
นพ. ธรรมพูนิ	ก่อน	40	6.90	1.57	24.08**	.00
	หลัง	40	15.73	1.28		
นพ. ธีญบุรี	ก่อน	40	6.73	1.35	41.14**	.00
	หลัง	40	15.53	1.24		
นพ. พระนคร	ก่อน	40	5.98	1.17	33.96**	.00
	หลัง	40	14.95	1.06		
นพ. ล้านนา	ก่อน	40	6.28	1.24	31.63**	.00
	หลัง	40	15.30	1.07		
เฉลี่ยทั้ง 4 แบบ	ก่อน	40	6.47	1.38	62.44**	.00
	หลัง	40	15.38	1.19		

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการถ่ายทอดองค์ความรู้สูงกว่าก่อนเข้าห้องเรียนมากสำหรับทั้งหมด ที่ระดับ .01 (การถ่ายทอดฯทุกแห่ง มีค่า P เท่ากับ .000 < .01) แสดงถึง กับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ใน คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังถ่ายทอดฯ ของนักศึกษาสูงกว่าคะแนนก่อนถ่ายทอดฯ โดยที่คะแนนรวมเฉลี่ยทุกแห่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน 15.38 ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยรวมทุกแห่งก่อนถ่ายทอดฯ มีค่าเท่ากัน 6.47 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

ภาพรวมของผลความพึงพอใจการเข้ารับ การถ่ายทอดองค์ความรู้ของทั้ง 4 กลุ่ม พบว่าผู้เข้ารับการถ่ายทอดฯมีความพึงพอใจในระดับดีมาก ในเรื่องความชัดเจนของวัตถุประสงค์ในการจัดถ่ายทอดฯเทคโนโลยี การเปิดโอกาสให้มีการซักถามหรือแสดงความคิดเห็น ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้/ประสบการณ์ของผู้บรรยาย การสร้างบรรยากาศ ในการถ่ายทอดเทคโนโลยี และ ความมีการจัดประชุมในลักษณะต่อเนื่อง เพื่อเกิดประโยชน์อย่างจริงจัง ส่วนในความพึงพอใจ ในระดับดี ในเรื่องความเหมาะสมในการจัดเรียงลำดับหัวข้อ ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดถ่ายทอดเทคโนโลยี และความสามารถในการนำความรู้ที่ได้รับในครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในด้านการทำงาน และ พัฒนาตนเอง

6. สรุปผลการวิจัย

จากการใช้กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้จากงานวิจัยที่ทีมนักวิจัยได้ดัดสร้างชุดทดลองในเรื่อง “ชุดความคุณและปรับปรุงคุณภาพไฟฟ้าของผลกระทบกระแสไฟฟ้าด้วยกังหันลม” แล้วน้ำความรู้เชิงวิศวกรรมที่ได้รับของถ่ายทอดกิจกรรมเชิงสัมมนาให้กับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ 4 กลุ่ม 4 มหาวิทยาลัย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางความรู้ที่นักศึกษามาได้รับสูงกว่าก่อนเข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้นี้มากสำหรับทางสถิติที่ระดับ .01 และมีระดับความพึงพอใจสูงที่สุดในกระบวนการจัดกิจกรรมที่ดีมาก จากการวิจัยแสดงให้เห็นถึงแนวทางการให้ความรู้นักศึกษาอีกแนวทางหนึ่งที่ส่งผลให้นักศึกษามีองค์ความรู้ที่ได้รับจาก การทำงานวิชาของอาจารย์โดยตรงที่สูงขึ้น อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษาเกิดความตื่นเต้นในการนำเสนอประโยชน์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ต่อไป

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่ได้ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ และมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการวิจัย รวมทั้งครอบครัวและเพื่อนๆทุกท่านที่เป็นกำลังใจตลอดมา

เอกสารอ้างอิง

- [1] กร่องพิพพ. นาควิเชตร. มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ภาคฤดูร้อน 2553.
- [2] วารุพี. ศรีสังคมและคณะ. “ ชุดความคุณและปรับปรุงคุณภาพไฟฟ้าของผลกระทบกระแสไฟฟ้าด้วยกังหันลม”.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2553.
- [3] ศิริวัฒน์ แก้วสาวยศ แสง วงศ์. “ เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ ” พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ : ชัม不成ตีก, 360 หน้า, 2543
- [4] W.Srisongkram et al., “ Fluctuation Voltage Control of Wind turbines via STATCOM ” The 2nd RMUTP International Conference Thailand,2010.
- [5] W.Srisongkram et al., “Development of Smart Monitoring System for Wind Energy System ” The 2nd RMUTP International Conference Thailand,2010.
- [6] N. Phanthuna et al., “A Solid-State Device for Fault Protection in Low Voltage Wind Turbine System ” The 2nd RMUTP International Conference Thailand,2010.
- [7] W.Srisongkram et al, “Distributed STATCOM for controlling Voltage of Wind Turbine Generator ” IEEE Power Conference. China,2010